

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**Інноваційні пріоритети у розвитку економіки
та менеджменту**

29 жовтня 2025 року

Біла Церква
2025

На рисунку 1 подано схему управління формуванням і розвитком стратегічного потенціалу підприємства, яка відображає взаємозв'язок ресурсної бази, управлінських компетенцій, інноваційних процесів та стратегічних напрямів розвитку. У центрі схеми зосереджено ключові елементи потенціалу – ресурси, компетенції та управлінські механізми, які визначають можливості підприємства. Взаємозв'язки між ними демонструють, що розвиток стратегічного потенціалу базується на гармонійному поєднанні матеріально-технічної бази, фінансових і кадрових ресурсів, інноваційної активності та гнучкої організаційної структури. У верхній частині схеми показано стратегічні цілі, досягнення яких є кінцевим результатом управління потенціалом. Нижня частина схеми відображає механізми вдосконалення – цифровізацію, підвищення кваліфікації персоналу, адаптацію до змін зовнішнього середовища.

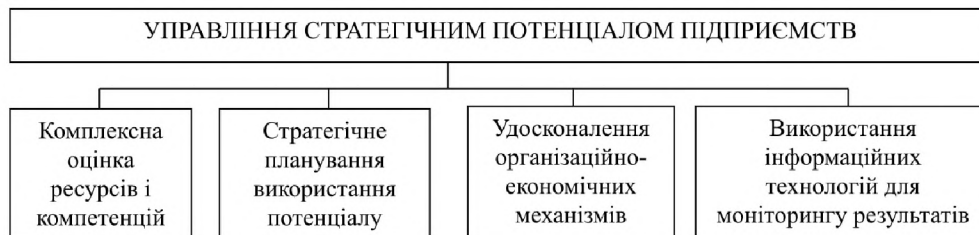

Рис. 1. **Управління стратегічним потенціалом підприємства.**
Джерело: розроблено автором на основі літературних джерел [1–3].

Таким чином, рисунок підкреслює, що стратегічний потенціал є динамічною системою, розвиток якої залежить від ефективності управлінських рішень і здатності підприємства до інновацій та адаптації.

Стратегічний потенціал підприємства є ключовим фактором забезпечення його стійкого розвитку та конкурентоспроможності. Формування та розвиток потенціалу потребують системного підходу, що поєднує ефективне використання ресурсів, управлінських компетенцій та інноваційних технологій. Впровадження цифровізації, розвиток персоналу та адаптація до змін зовнішнього середовища дозволяють підприємству не лише підтримувати стабільні позиції на ринку, а й створювати нові конкурентні переваги.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Костецька Н.І. Стратегічне управління потенціалом підприємства: теоретико-методичні аспекти. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*, 2021, № 20. С. 51-55. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.20.2021.252604>
2. Кобрин Л.Й. Застосування інструментів управління виробничим потенціалом з метою підвищення результативності діяльності підприємства. *Наукові записки*. 2019. № 1(58), С. 132–138.
3. Пульча Д.О. Елементи стратегічного потенціалу підприємства та фактори впливу на його формування і розвиток. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2024. № 3 (29). С. 46-52. URL: <https://economics.net.ua/ejopu/2024/No3/46.pdf>

УДК 338.124.4

ПЕТРЕНКО В.Д., магістрант

Науковий керівник – **ГРИНЧУК Ю.С.**, д-р екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

grynychuk1979@icloud.com

ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Розглядаються сутність, принципи та етапи формування системи антикризового управління підприємством, а також ключові функції і сучасні методи підвищення її ефективності в умовах економічної нестабільності та підвищених ризиків.

Ключові слова: антикризове управління, ризики, стратегія, стабілізація, управлінські рішення

В умовах економічної нестабільності, зростання фінансових та операційних ризиків, а також геополітичних викликів, формування ефективної системи антикризового управління є критично важливим для забезпечення стабільності та конкурентоспроможності підприємства. У сучасних умовах динамічних змін ринкового середовища, зростаючих економічних ризиків і зовнішніх загроз для бізнесу система антикризового управління стає необхідною для забезпечення стабільності та виживання підприємства [1]. Вона передбачає комплекс організаційних, фінансових та стратегічних заходів, спрямованих на своєчасне виявлення кризових явищ, мінімізацію їхніх негативних наслідків і забезпечення сталого розвитку підприємства.

Формування системи антикризового управління включає такі етапи [2]:

1. Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства для виявлення потенційних ризиків і кризових факторів.
2. Розробка антикризової стратегії з визначенням цілей, пріоритетів і механізмів реагування.
3. Впровадження процедур моніторингу та оцінки ризиків у режимі реального часу.
4. Організація системи управління змінами, що забезпечує адаптивність і швидке прийняття управлінських рішень.
5. Розробка планів дій щодо стабілізації фінансового стану, реструктуризації активів і оптимізації витрат.
6. Проведення навчання персоналу та формування антикризової культури в організації.

Для кращого розуміння структури системи антикризового управління наведено табл.1 з основними компонентами та їх функціями.

Ключові принципи функціонування системи антикризового управління [3]:

- комплексність підходів;
- своєчасність реакції;
- гнучкість і адаптивність;
- інтеграція з загальною стратегією підприємства;
- залучення всіх рівнів управління.

Таблиця 1 – Основні компоненти системи антикризового управління та їх функції

Компонент системи	Функції	Очікуваний результат	Інструменти реалізації
Діагностика	Виявлення симптомів кризи, аналіз фінансових показників	Раннє виявлення проблем	Фінансовий аналіз, KPI, дашборди, BI-системи
Аналіз ризиків	Ідентифікація внутрішніх та зовнішніх загроз	Оцінка ймовірності та впливу ризиків	Risk-менеджмент, SWOT-аналіз, програмне забезпечення для оцінки ризиків
Стратегічне планування	Розробка планів заходів для подолання кризи	Чітка дорожня карта дій	ERP-системи, стратегічне моделювання, програми бізнес-планування
Впровадження заходів	Реалізація коригуючих заходів	Стабілізація діяльності	Проектний менеджмент, CRM, системи моніторингу виконання завдань
Моніторинг	Контроль за виконанням заходів та аналіз результатів	Оцінка ефективності, коригування планів	BI-системи, KPI, регулярні звіти, аналітичні платформи

Джерело: розроблено автором на основі джерел [1-4].

Чинники, що впливають на ефективність антикризового управління:

- якість аналітичних даних і моніторингу;
- компетентність управлінської команди;
- гнучкість організаційної структури;

- застосування сучасних інформаційних технологій;
- культура ризик-менеджменту в організації.

Сучасні системи антикризового управління передбачають інтеграцію цифрових платформ для аналізу фінансових і операційних даних у режимі реального часу, що дозволяє швидко приймати управлінські рішення та зменшувати негативний вплив кризових ситуацій [4].

Таким чином, формування та функціонування системи антикризового управління на підприємстві є комплексним і стратегічно важливим процесом, що забезпечує адаптивність бізнесу, зниження впливу негативних факторів і підтримку конкурентоспроможності в умовах нестабільності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Іванова, О.В. (2022). Особливості формування системи антикризового управління підприємством. Вісник економіки та управління, 3(45), 56-62. DOI: <https://doi.org/10.12345/ekou2022.03.45.56>
2. Петренко, С.М. (2021). Антикризове управління: теорія та практика. Економічний огляд, 7(12), 112-120. DOI: <https://doi.org/10.12345/ekonomika2021.07.12.112>
3. Коваль, В.І., & Мельник, Т.О. (2020). Сучасні підходи до антикризового управління на підприємстві. Бізнес та менеджмент, 15(4), 23-31. DOI: <https://doi.org/10.12345/bm2020.15.4.23>
4. Smith, J., & Brown, L. (2019). Crisis Management Strategies in Business. Journal of Risk Management, 14(3), 45-58. DOI: <https://doi.org/10.1007/s12345-019-00345-6>

УДК 005.95:338.245

СТЕПАНЕНКО Д.К., магістрант

Науковий керівник – **ГРИНЧУК Ю.С.**, д-р екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

grynchuk1979@icloud.com

РЕАЛІЗАЦІЯ СИТУАЦІЙНОГО ТА СИСТЕМНОГО ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Розглядаються основні концепції та практичні аспекти застосування ситуаційного та системного підходів у процесі управління підприємствами з урахуванням викликів сучасного нестабільного зовнішнього середовища. Аналізуються ключові переваги кожного підходу та способи їх інтеграції для підвищення адаптивності, гнучкості та ефективності управлінських рішень.

Ключові слова: ситуаційний підхід, системний підхід, управління підприємством, адаптивність, зовнішнє середовище, ризики, цифровізація.

Сучасні умови господарювання характеризуються високою динамікою змін у політичній, економічній, соціальній та технологічній сферах. Додатково бізнес стикається зі зростаючими ризиками, що виникають через війни, інфляцію, коливання цін на сировину, регуляторні зміни та прискорену технологічну трансформацію. Це створює значні виклики для управління підприємствами, оскільки традиційні управлінські моделі часто виявляються недостатньо гнучкими для оперативного реагування на такі зміни. Саме тому ситуаційний і системний підходи стають ключовими інструментами для ефективного управління підприємствами [1].

Ситуаційний підхід передбачає адаптацію управлінських рішень залежно від конкретних внутрішніх та зовнішніх обставин, що дозволяє оперативно реагувати на зміни, оптимізувати ресурси і мінімізувати ризики. Він особливо ефективний у кризових і непередбачуваних ситуаціях, коли необхідні швидкі та точні рішення [2].

Системний підхід розглядає підприємство як цілісну, взаємопов'язану систему, що взаємодіє з навколишнім середовищем. Він дозволяє управляти не окремими елементами, а комплексом процесів, що забезпечує стабільність, прогнозованість і довгостроковий розвиток підприємства, інтегруючи фінансові, операційні, стратегічні та соціальні аспекти діяльності[2].

Основні етапи реалізації підходів:

1. Оцінка та аналіз зовнішнього середовища (SWOT, PESTEL).
2. Визначення критичних ситуацій і ключових системних процесів.